

El soci senyor Tomás llegí un notable treball descrivint una excursió á Rosas, Cadaqués y Cap de Creus y doná una llista dels moluschs recullits en la mateixa. Dit senyor doná compte de la troballa del *Wolfram* ó *Wolframita* mineral, nou pera Catalunya, que s' ha trovat en una explotació de una mina en lo vehí poble de Santa Coloma de Gramanet.

El soci senyor Faura comunicá haverse trovat en lo *Traverti argilós* de Canaletes, aprop de Sardanyola, uns fragments de *Equus caballus Lin.* y ademés uns altres que pertanyen al *Bos urus Cesar.* També comunicá el descobriment de un nou fòssil, el *Pecten corsicanus, Depret Román.* en lo terme de Sant Miquel de Olérdola.

Y no haventhi res mes de que tractar se aixecá la sessió á les 9 menos 1/4.

COMUNICACIONS

Excursió á Rosas, Cadaqués y Cap de Creus

Aviat farà un any que tingué lloch, més com no crech que hagi deixat de tenir interés lo que varem veure y recullir, m' he determinat á donarne compte. Per de contat que solsament ho faré de la part de l' escursió que podríam dir d' interés científich, deixant la pintoresca, ja que sols la primera es aquí propia, mes fent avinent que varem poder gaudir d' espectacles naturals d' una boniquesa extraordinaria; ja que l' inmensa badía de Rosas, de fama universal; Cadaqués asentat en el fons del seu petit port natural; el panorama que 's presenta á la vista quant s' es al cim del Cap de Creus, dominant el Gol' de Lleò y els Pirineus, apart de la multitud de cales, penya-seguts, illots y roques soltes que surten del mar y que 's troban bordejant tota la costa, fan que aquet tros de nostra terra sia un dels en que l' esprit del home pensador y entusiasta pot més disfrutar.

Vam sortir, donchs, uns quants companys, portant per cap y guía al Dr. Mossen Font y Sagué, nostre actual benvolgut President y sempre nostre mestre, en el tren de mitj-día de Barcelona, arribant al cap-vespre á Figueras, tinguent encare claror de dia suficient per gaudir del magnífich espectacle que ofería el Canigó y

propres estribacions del Pirineu, cobertes ab blanch mantell de neu.

Tot seguit empenguerem en tartana el camí de Rosas, sentint no haber pogut, per falta de temps, fer una visita á Castelló d' Ampurias, per devant del que passarem, y sobre tot á sa magnífica iglesia. Vam dormir á Rosas, y á l' en sent demá, allá á las sis del matí, cap á Cadaqués, seguint á peu los contorns de la costa en quant nos era possible á fi de poder admirar l' hermosura de las cales y penya-segats que la retallan, estudiant de pas l' acció erosiva de les ones. Al sortir de Rosas vam trobar desseguida el terror format per la roca anomena *gneis*, que continuá per bastant temps, alternant alguna volta ab *calissa arcaica*; á l' hora poch més ó menys trobarem las *pissarras arcaiques*, que continuan fins á Cadaqués, sens notar res més de particular en quant á Geología. Fent camí, al passar per les cales, varem recullir alguns moluschs marítims (uns vius de dintre l' aygua y altres a la sorra de la platja). Al final daré compte de las especies que recordo.

Arribarem á Cadaqués aprop de mitj-jorn, y després de dinar, embarcats en barques pescadores nos vam dirigir bordejant la costa al maçís montanyós, anomenat «Cap de Creus,» estribació dels Pirineus, que s' adelanta bastant envers el mar. L' espectacle que ofereix aquesta costa es sorprenent, no sent possible formar-se una vera idea sense veurho. Les cales se multipliquen sense que s' en trobin dos de iguals; cada una apareix més bonica que la que se acaba de deixar, completant el quadro una munió d' illots y roques soltes. Visitarem admirats la cova, ó millor, pont natural, que allí anomenan l' *Infern*, que tindrà, sens dupte, de 10 á 15 metres d' elevació: desembarcant per fi per recórrer la part més enlayrada del Cap de Creus. Aquí ens esperava un altre espectacle, no per diferent y estrany, menys hermós. Aquell terror, format de pissarra sílicea, pegmatita y alguna altre roca, totes molt dures y compactes, está casi bé tot ell plé d' arestes vives, algunes de prou alsada per formar verdaders barranchs. La primera impressió es de que alló es produhit per l' acció erosiva de l' ayga de la pluja, mes ben prompte se dona ab la verdadera causa, que no es altra que l' erosió produhida per el vent, que anat gratant, emportantsen la part més flonja de la roca y quedant intactes ó menys gastades les parts més dures, com á nervis, que 's lo que forma las arestes existents; comprobantse en aquesta verament la causa per

la direcció de les dites arestes: que 's la mateixa que té el vent allí predominant, el nord, ó sia la tramontana, com s' anomena en el país; apart de que les pendents que forma el terror no son lo pronunciades que tendrían de ser, perque 'l fregadís de l' aygua de la pluja pogués produhir aytals efectes d' erosió. Y encare que 'n la comarca ja es coneguda la forsa de l' esmentada tramontana, que casi bè cada any produheix alguna desgracia en bèns ó persones, admira hagi pogut arribar á gastar roques de tal duresa. Indubtablement que es un dels exemples més notables que hi ha de l' erosió produhida per el vent.

Entre la pegmatita s' hi troban cristalls de *turmalina* negra, alguns de 10 centímetres de diámetro, y filons de la mateixa en massa amorfa; *granats*; *mica blanca y negra* (ó sia, la biotita) en lámínes d' alguns centímetres de llargada; *quars* casi hyalí, y de diferentes coloracions, morat, blavós, rosat, pero no s' en va veure de cristallísat. En un tros d' aquet quars blavós es que hi vaig trobar un bonich cristall de *andalusita*, com ja en vaig donar compte en una nota á l' Institució fa poch. També hi ha un *feldespat orthosa* en massa, semi-cristallí, blanch y gris, d' un aspecte molt curiós.

Al cap-vespre arribarem de retorn á Cadaqués, ahont vam fer nit una mica cansats, pero molt contents de quant haviem vist y estudiat. Dormirem en aquesta població, y al dematí següent empenguerem, á peu també, el camí de la Selva. El terror que s' atravessá no va oferir res de nou. A la Selva se prengué una barca per anar á Llansá, d' ahont al mitj-dia el tren nos portá de retorn á Barcelona, arribanthi á la nit.

Las especies de moluschs que recordo haber trobat desde Rosas á Cap de Creus son las següents:

Murex brandariformis —Loc.

» *trunculus*. —Lin.

Pisania maculosa. —Lam.

» *Orbigny* —Payr.

Triton corrugatus. —Lam.

Euthria gracilis. —Loc.

Nassa mutabilis. —Lin.

» *inflata*. —Lam.

» *unifasciata*. —Kiener.

» *Guernei*. —Loc.

» *incrassata*. —Mull.

- Corraliphillia alucoides.—Blainville.
 Columbela rustica.—Lin.
 Scalaria obsita.—Loc.
 Conus mediterraneus.—Brug.
 » submediterraneus.—Loc.
 Cerithium muritis.—Auton.
 » rupreste.—Risso.
 » Bourguignati.—Loc.
 » provinciale.—Loc.
 » Masiliense.—Loc.
 Littorina neritoides.—Lin.
 Rissoa (Albania) cimex.—Lin.
 Turbo rugosus.—Gml.
 Calliostoma Linnei.—Monterrosato.
 Monodonta lineata.—Da Costa.
 » turbinata.—Born.
 » retusa.—Monterrosato.
 Gibbula Richardi.—Payr.
 » rarilineata.—Mich.
 » divaricata.—Lin.
 » ardens.—Von Salis Marschlins.
 » Adansoni.—Payr.
 Haliotis lamellosa.—Lam
 Patella cerulea.—Lam.
 » subplana.—Mich.
 » Mabiliei.—Loc.
 » scutellina.—Loc.
 » Bonardi.—Payr.
 » aspera.—Loc.
 Mytilus petasinaculinus.—Loc.
 Tapes decusatus.—Lin.
 Spondilus gøederopus.—Lin.
 Venerupis irus.—Lam.
 Pinna nobilis.—Lin.
 Pecten scutis.—Reeve.
 Chama gryphoides.—Lin.

Es, donchs, aquesta una excursió hermosíssima y molt profitosa, convinguent que 's repetís, ja que tot alló ha sigut fins are molt poch estudiat, y per lo que nosaltres poguerem ovirar, encaré que anant á corre-cuita per la falta de temps, crech que s'hi farían bones troballes pertenyants á totes les branques de l' Historia natural.

LL. TOMÁS.

Maig de 1907.